ग्रामीण कृषि मौसम सेवा

अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी — ४३१ ४०२

ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

परभणी जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक — २६/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक — २७.०६.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २१ ते २७ जून २०२५)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक २८ जून ते ०२ जुलै, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२१/०६	२२/०६	२३/०६	२४/०६	२५/०६	२६/०६	२७/०६	दिनांक		२८/०६	२९/०६	३०/०६	०१/०७	०२/०७
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	२१.२	३.१	पाऊस (मिमी)		६	५	४	६	१०
३५.५	३५.५	३२.८	३६.८	३४.४	२५.८		कमाल तापमान (अं .सें)		२९	३१	३१	३१	३०
२४.०	२४.२	२४.५	२३.९	२५.२	२३.८	२२.७	किमान तापमान (अं .सें)		२४	२४	२४	२३	२३
स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	अंशत: ढगाळ	ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	अंशत: ढगाळ	स.	ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णत: ढगाळ	ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ
स्वच्छ	स्वच्छ	अंशत: ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ		दु.						
७८	७४	८०	७८	७७	९५	८७	सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)		९२	८६	९०	९१	९२
४२	३९	४८	५०	४८	९५		दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)		७८	७२	७३	७६	७३
८.५	९.२	८.१	९.०	७.९	५.०	२.०	वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)		१६.१	१७.३	१९.८	२०.३	२१.१
पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम-नैऋत्य	शांत	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-वायव्य	स.	वाऱ्याची दिशा	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम
पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-वायव्य	शांत		दु.						

पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील	पाऊस (मिमी) ०१/०१/२०२५ पासुन आजपर्यंत	पाऊस (मिमी) ०१/०६/२०२५ पासुन आजपर्यंत
२४.३	२१५.२	९५.५

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक ०१ जुलै रोजी परभणी जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. मराठवाडयात पुढील पाच दिवसात तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. मराठवाडयात पुढील पाच दिवस कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही तर पुढील चार ते पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक २७ जून ते ०३ जुलै, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी,, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरी एवढे व दिनांक ०४ ते १० जुलै २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त,, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

मराठवाडयात ज्या तालूक्यात पेरणी योग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाला आहे (छ . संभाजीनगर जिल्हा : खुलताबाद, कन्नड, सोयगाव, सिल्लोड व फुलंब्री तालुका; जालना जिल्हा : भोकरधन व जाफ्राबाद तालुका; नांदेड जिल्हा: नांदेड, बिलोली, हदगाव, किनवट, मुदखेड, हिमायतनगर व माहूर तालुका; हिंगोली जिल्ह्यात : हिंगोली,कळमनुरी व वसमत तालुका) या जिल्हयातील तालूक्यात वापसा असतांना पेरणी करण्यास हरकत नाही. इतर तालूक्यायत शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतरच पेरणी करावी.

संदेश : शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये. पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतरच पेरणी करावी, पेरणी करण्यापूर्वी बियाण्यास बिजप्रक्रिया करूनच पेरणी करावी. सर्वसाधारणपणे १५ जूलै पर्यंत सर्व खरीप पिकांची (मूग, उडीद, भुईमूग सोडून) पेरणी करता येते.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	पेरणी/उगवण	पेरणी न केलेल्या भागात पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतर बिजप्रक्रिया करूनच सोयाबीन पिकाची पेरणी करावी. सोयाबीन पिकाची पेरणी १५ जुलैपर्यंत करता येते. सोयाबीन पिकाची पेरणी शक्यतो बी.बी.एफ (रूंद वरंबा सरी) पध्दतीने करावी ज्यामूळे मातीतील ओलावा व जमिनीची सुपिकता टिकून राहण्यास मदत होऊन अधिक उत्पादन मिळते. पेरणी केलेल्या सोयाबीन पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. सोयाबीन पिकात पाण्याचा ताण बसत असल्यास ०.५% (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोटॅशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	पेरणी/उगवण	पेरणी न केलेल्या भागात पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतर बिजप्रक्रिया करूनच खरीप ज्वारी पिकाची पेरणी करावी. खरीप ज्वारी पिकाची पेरणी ०७ जुलैपर्यंत करता येते. पेरणी केलेल्या खरीप ज्वारी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. खरीप ज्वारी पिकात पाण्याचा ताण बसत असल्यास ०.५% (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोटॅशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी.
बाजरी	पेरणी/उगवण	पेरणी न केलेल्या भागात पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतर बिजप्रक्रिया करूनच बाजरी पिकाची पेरणी करावी. बाजरी पिकाची पेरणी ३० जुलैपर्यंत करता येते. पेरणी केलेल्या बाजरी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. बाजरी पिकात पाण्याचा ताण बसत असल्यास ०.५% (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोटॅशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकास पाण्याचा ताण बसणार नाही याची काळजी घ्यावी. ऊस पिकास सकाळी लवकर किंवा सायंकाळी पाणी व्यवस्थापन करावे. सुरू ऊसाची पक्की बांधणी केली नसल्यास ती करन घ्यावी व पक्की बांधणी करतांना १०० किलो नत्र, ५५ किलो स्फुरद व ५५ किलो पालाश प्रति हेक्टरी रासायनिक खतांची मात्रा द्यावी.
हळद	आंतरपीक	हळदीमध्ये आंतरपीके घेताना पहिल्या तीन ते साडेतीन महिन्यापर्यंत काढणी होईल अशा प्रकारची आंतरपीके निवडावीत. यामध्ये पालेभाज्या सारख्या आंतरपिकांचा समावेश असावा.
संत्रा/ मोसंबी	जातींची निवड/ वाढीची	संत्रा नविन बाग लागवडीसाठी नागपूर संत्रा, किन्तो तर मोसंबी नविन बाग लागवडीसाठी न्यूसेलर, सातगुडी व फुले मोसंबी इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. अंबे बहार संत्रा/मोसंबी बागेत कीटकनाशकाची फवारणी पावसाची उघाड बघून करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत मृगबहारासाठी खत मात्रा दिली नसल्यास मोसंबीसाठी ४००:४००:४०० व संत्र्यासाठी ५००:५००:५०० ग्राम प्रति झाड नत्र : स्फुरद : पालाश खत मात्रा द्यावी.
डाळींब	जातींची निवड / फुलोरा, वाढीची	डाळींब नविन बाग लागवडीसाठी भगवा, फुले भगवा सुपर, गणेश, फुले आरक्ता, इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. डाळिंब बागेत मृगबहारासाठी खत मात्रा दिली नसल्यास डाळींबासाठी ३००:२५०:२५० ग्राम प्रति झाड नत्र : स्फुरद : पालाश खत मात्रा द्यावी.
चिकू	जातींची निवड / वाढीची	चिकू नविन बाग लागवडीसाठी कालीपत्ती, क्रिकेट बॉल इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. चिकू बागेत खत मात्रा दिली नसल्यास ५००:५००:५०० ग्राम प्रति झाड नत्र : स्फुरद : पालाश खत मात्रा द्यावी.
भाजीपाला	रोपे तयार करणे / पूर्नलागवड / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास भाजीपाला (वांगी, मिरची, टोमॅटो इत्यादी) पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. भाजीपाल्याचे बी टाकलेल्या गादी वाफ्यावरील तणांचे नियंत्रण करावे आवश्यकतेनूसार झाऱ्याच्या साहाय्याने पाणी द्यावे. गादीवाफ्यावर तयार केलेल्या भाजीपाला पिकांच्या रोपांना ४५ दिवस झाले असल्यास पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून भाजीपाला पिकांची (वांगी, मिरची, टोमॅटो इ.) पूर्नलागवड करावी. पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून बियाव्दारे लागवड केल्या जाणाऱ्या भाज्या उदा. भेंडी, कारले, भोपळा, दोडका ईत्यादी भाजीपाला पिकांची लागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी.
फुलशेती	रोपे तयार करणे / पूर्नलागवड / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास फुल पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. फुलपिकाचे बी टाकलेल्या गादी वाफ्यावरील तणांचे नियंत्रण करावे आवश्यकतेनूसार झाऱ्याच्या साहाय्याने पाणी द्यावे. पाउस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा असल्याची खात्री करून फुल पिकाची पूर्नलागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकाची काढणी करून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
तुती रेशीम उद्योग	----	ढगाळ हवामानात संगोपन गृहात तापमान 22 तते 28 अं. सें आणि आर्दता 85% पर्यंत असावी. पाऊसात किंवा पाउस चालू असताना आर्दता 100% असते. अशा वेळी कीटकांनी पाने खाल्यानंतर अळ्यावर पांढरा चुना धुरळणी करावी. 100 अंडी पुंजासाठी 12 ते 15 किलो ग्रॅम पांढरा चुना धुरळणी लागतो आणि निर्जंतुक पावडर म्हणून विजेता किंवा अंकुश पावडर या 4. ते 5. किलो ग्रॅम 100 अंडीपुंजासाठी वापर करावा. सतत पाऊस पडत असेल तर पाण्यानी भिजलेली तुती पाने खाद्य म्हणून चालतात पण त्याच्यासोबत माती किंवा धूळ येत कामा नये.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	पावसाळ्याच्या सुरुवातीच्या काळात वातावरणातील आर्दता, तापमानातील बदल, पाणी साचणे, चिखल होणे, माश्या व इतर कीटकाचा प्रादुर्भाव दिसून येतो, या कारणाने पशुधनाचे आरोग्य बिघडते, त्यासाठी खालील उपाययोजना करणे गरजेचे आहे. पशुधनासाठी सुरक्षित व स्वच्छ निवाऱ्याची व्यवस्था करणे, गोठ्याच्या परिसरात पाऊसाचे पाणी साचणार नाही याची काळजी घ्यावी, दर १५ दिवसाने गोठ्याचे पोटॅशियम परमॅंगनेटच्या द्रावणाने निर्जंतुकिकरण करावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा

अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२

ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

बीड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – २६/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक –२७.०६.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २१ ते २७ जून २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक २८ जून ते ०२ जुलै, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२१/०६	२२/०६	२३/०६	२४/०६	२५/०६	२६/०६	२७/०६	दिनांक	२८/०६	२९/०६	३०/०६	०१/०७	०२/०७
							पाऊस (मिमी)	५	४	४	४	१०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३१	३१	३२	३२	३०
							किमान तापमान (अं .सें)	२३	२३	२३	२२	२२
							स. / दु. ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णतः ढगाळ	ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	९५	८८	९१	९३	९४
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	८१	७८	७७	७९	७८
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१९.७	२०.६	२३.५	२३.२	२३.२
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार मराठवाडयात पुढील पाच दिवसात तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. मराठवाडयात पुढील पाच दिवस कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही तर पुढील चार ते पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक २७ जून ते ०३ जुलै, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी,, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरी एवढे व दिनांक ०४ ते १० जुलै २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त,, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

मराठवाडयात ज्या तालूक्यात पेरणी योग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाला आहे (छ . संभाजीनगर जिल्हा : खुलताबाद, कन्नड, सोयगाव, सिल्लोड व फुलंब्री तालुका; जालना जिल्हा : भोकरधन व जाफ्राबाद तालुका; नांदेड जिल्हा: नांदेड, बिलोली, हदगाव, किनवट, मुदखेड, हिमायतनगर व माहूर तालुका; हिंगोली जिल्ह्यात : हिंगोली,कळमनुरी व वसमत तालुका) या जिल्हयातील तालूक्यात वापसा असतांना पेरणी करण्यास हरकत नाही. इतर तालूक्यायत शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतरच पेरणी करावी.

संदेश : शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये. पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतरच पेरणी करावी, पेरणी करण्यापूर्वी बियाण्यास बिजप्रक्रिया करूनच पेरणी करावी. सर्वसाधारणपणे १५ जूले पर्यंत सर्व खरीप पिकांची (मूग, उडीद, भुईमूग सोडून) पेरणी करता येते.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	पेरणी/उगवण	पेरणी न केलेल्या भागात पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतर बिजप्रक्रिया करूनच सोयाबीन पिकाची पेरणी करावी. सोयाबीन पिकाची पेरणी १५ जुलैपर्यंत करता येते. सोयाबीन पिकाची पेरणी शक्यतो बी.बी.एफ (रूंद वरंबा सरी) पध्दतीने करावी ज्यामूळे मातीतील ओलावा व जमिनीची सुपिकता टिकून राहण्यास मदत होऊन अधिक उत्पादन मिळते. पेरणी केलेल्या सोयाबीन पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. सोयाबीन पिकात पाण्याचा ताण बसत असल्यास ०.५% (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोटॅशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	पेरणी/उगवण	पेरणी न केलेल्या भागात पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतर बिजप्रक्रिया करूनच खरीप ज्वारी पिकाची पेरणी करावी . खरीप ज्वारी पिकाची पेरणी ०७ जुलैपर्यंत करता येते. पेरणी केलेल्या खरीप ज्वारी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. खरीप ज्वारी पिकात पाण्याचा ताण बसत असल्यास ०.५% (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोटॅशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी.
बाजरी	पेरणी/उगवण	पेरणी न केलेल्या भागात पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतर बिजप्रक्रिया करूनच बाजरी पिकाची पेरणी करावी . बाजरी पिकाची पेरणी ३० जुलैपर्यंत करता येते. पेरणी केलेल्या बाजरी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. बाजरी पिकात पाण्याचा ताण बसत असल्यास ०.५% (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोटॅशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकास पाण्याचा ताण बसणार नाही याची काळजी घ्यावी. ऊस पिकास सकाळी लवकर किंवा सायंकाळी पाणी व्यवस्थापन करावे. सुरू ऊसाची पक्की बांधणी केली नसल्यास ती करन घ्यावी व पक्की बांधणी करतांना १०० किलो नत्र, ५५ किलो स्फुरद व ५५ किलो पालाश प्रति हेक्टरी रासायनिक खतांची मात्रा द्यावी.
हळद	आंतरपीक	हळदीमध्ये आंतरपीके घेताना पहिल्या तीन ते साडेतीन महिन्यापर्यंत काढणी होईल अशा प्रकारची आंतरपीके निवडावीत. यामध्ये पालेभाज्या सारख्या आंतरपिकांचा समावेश असावा.
संत्रा/ मोसंबी	जातींची निवड/ वाढीची	संत्रा नविन बाग लागवडीसाठी नागपूर संत्रा, किन्नो तर मोसंबी नविन बाग लागवडीसाठी न्यूसेलर, सातगुडी व फुले मोसंबी इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. अंबे बहार संत्रा/मोसंबी बागेत कीटकनाशकाची फवारणी पावसाची उघाड बघून करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत मृगबहारासाठी खत मात्रा दिली नसल्यास मोसंबीसाठी ४००:४००:४०० व संत्र्यासाठी ५००:५००:५०० ग्राम प्रति झाड नत्र : स्फुरद : पालाश खत मात्रा द्यावी.
डाळींब	जातींची निवड / फुलोरा, वाढीची	डाळींब नविन बाग लागवडीसाठी भगवा, फुले भगवा सुपर, गणेश, फुले आरक्ता, इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. डाळिंब बागेत मृगबहारासाठी खत मात्रा दिली नसल्यास डाळींबासाठी ३००:२५०:२५० ग्राम प्रति झाड नत्र : स्फुरद : पालाश खत मात्रा द्यावी.
चिकू	जातींची निवड / वाढीची	चिकू नविन बाग लागवडीसाठी कालीपत्ती, क्रिकेट बॉल इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. चिकू बागेत खत मात्रा दिली नसल्यास ५००:५००:५०० ग्राम प्रति झाड नत्र : स्फुरद : पालाश खत मात्रा द्यावी.
भाजीपाला	रोपे तयार करणे / पूर्नलागवड / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास भाजीपाला (वांगी, मिरची, टोमॅटो इत्यादी) पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. भाजीपाल्याचे बी टाकलेल्या गादी वाफ्यावरील तणांचे नियंत्रण करावे आवश्यकतेनूसार झाऱ्याच्या साहाय्याने पाणी द्यावे. गादीवाफ्यावर तयार केलेल्या भाजीपाला पिकांच्या रोपांना ४५ दिवस झाले असल्यास पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून भाजीपाला पिकांची (वांगी, मिरची, टोमॅटो इ.) पूर्नलागवड करावी. पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून बियाद्वारे लागवड केल्या जाणाऱ्या भाज्या उदा. भेंडी, कारले, भोपळा, दोडका ईत्यादी भाजीपाला पिकांची लागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी.
फुलशेती	रोपे तयार करणे / पूर्नलागवड / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास फुल पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. फुलपिकाचे बी टाकलेल्या गादी वाफ्यावरील तणांचे नियंत्रण करावे आवश्यकतेनूसार झाऱ्याच्या साहाय्याने पाणी द्यावे. पाउस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा असल्याची खात्री करून फुल पिकाची पूर्नलागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकाची काढणी करून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
तुती रेशीम उद्योग	----	ढगाळ हवामानात संगोपन गृहात तापमान 22 तते 28 अं. सें आणि आर्दता 85% पर्यंत असावी. पाऊसात किंवा पाऊस चालू असताना आर्दता 100% असते. अशा वेळी कीटकांनी पाने खाल्यानंतर अळयावर पांढरा चुना धुरळणी करावी. 100 अंडी पुंजासाठी 12 ते 15 किलो ग्रॅम पांढरा चुना धुरळणी लागतो आणि निर्जंतुक पावडर म्हणून विजेता किंवा अंकुश पावडर या 4. ते 5. किलो ग्रॅम 100 अंडीपुंजासाठी वापर करावा. सतत पाऊस पडत असेल तर पाण्यानी भिजलेली तुती पाने खाद्य म्हणून चालतात पण त्याच्यासोबत माती किंवा धूळ येत कामा नये.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	पावसाळयाच्या सुरुवातीच्या काळात वातावरणातील आर्द्रता, तापमानातील बदल, पाणी साचणे, चिखल होणे, माश्या व इतर कीटकाचा प्रादुर्भाव दिसून येतो, या कारणाने पशुधनाचे आरोग्य बिघडते, त्यासाठी खालील उपाययोजना करणे गरजेचे आहे. पशुधनासाठी सुरक्षित व स्वच्छ निवाऱ्याची व्यवस्था करणे, गोठ्याच्या परिसरात पाऊसाचे पाणी साचणार नाही याची काळजी घ्यावी, दर १५ दिवसाने गोठ्याचे पोटॅशियम परमँगनेटच्या द्रावणाने निर्जंतुकिकरण करावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

हिंगोली जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – २६/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – २७.०६.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २१ ते २७ जून २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक २८ जून ते ०२ जुलै, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२१/०६	२२/०६	२३/०६	२४/०६	२५/०६	२६/०६	२७/०६	दिनांक	२८/०६	२९/०६	३०/०६	०१/०७	०२/०७
							पाऊस (मिमी)	५	४	३	२	९
							कमाल तापमान (अं .सें)	२९	३१	३१	३१	३०
							किमान तापमान (अं .सें)	२४	२४	२४	२३	२३
							स. / दु. Fully cloudy	पूर्णत: ढगाळ	ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	९२	८५	९०	९०	९३
							दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	७८	७१	७३	७५	७३
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१६.१	१७.९	२०.५	२१.३	२१
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक ०१ जुलै रोजी हिंगोली जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. मराठवाडयात पुढील पाच दिवसात तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. मराठवाडयात पुढील पाच दिवस कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही तर पुढील चार ते पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक २७ जून ते ०३ जुलै, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी,, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरी एवढे व दिनांक ०४ ते १० जुलै २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त,, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

मराठवाडयात ज्या तालूक्यात पेरणी योग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाला आहे (छ . संभाजीनगर जिल्हा : खुलताबाद, कन्नड, सोयगाव, सिल्लोड व फुलंब्री तालुका; जालना जिल्हा : भोकरधन व जाफ्राबाद तालुका; नांदेड जिल्हा: नांदेड, बिलोली, हदगाव, किनवट, मुदखेड, हिमायतनगर व माहूर तालुका; हिंगोली जिल्ह्यात : हिंगोली,कळमनुरी व वसमत तालुका) या जिल्हयातील तालूक्यात वापसा असतांना पेरणी करण्यास हरकत नाही. इतर तालूक्यायत शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतरच पेरणी करावी.

संदेश : शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये. पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतरच पेरणी करावी, पेरणी करण्यापूर्वी बियाण्यास बिजप्रक्रिया करूनच पेरणी करावी. सर्वसाधारणपणे १५ जूलै पर्यंत सर्व खरीप पिकांची (मूग, उडीद, भुईमूग सोडून) पेरणी करता येते.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	पेरणी/उगवण	पेरणी न केलेल्या भागात पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतर बिजप्रक्रिया करूनच सोयाबीन पिकाची पेरणी करावी. सोयाबीन पिकाची पेरणी १५ जुलैपर्यंत करता येते. सोयाबीन पिकाची पेरणी शक्यतो बी.बी.एफ (रूंद वरंबा सरी) पध्दतीने करावी ज्यामूळे मातीतील ओलावा व जमिनीची सुपिकता टिकून राहण्यास मदत होऊन अधिक उत्पादन मिळते. पेरणी केलेल्या सोयाबीन पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. सोयाबीन पिकात पाण्याचा ताण बसत असल्यास ०.५% (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोटॅशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	पेरणी/उगवण	पेरणी न केलेल्या भागात पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतर बिजप्रक्रिया करूनच खरीप ज्वारी पिकाची पेरणी करावी. खरीप ज्वारी पिकाची पेरणी ०७ जुलैपर्यंत करता येते. पेरणी केलेल्या खरीप ज्वारी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. खरीप ज्वारी पिकात पाण्याचा ताण बसत असल्यास ०.५% (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोटॅशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी.
बाजरी	पेरणी/उगवण	पेरणी न केलेल्या भागात पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतर बिजप्रक्रिया करूनच बाजरी पिकाची पेरणी करावी. बाजरी पिकाची पेरणी ३० जुलैपर्यंत करता येते. पेरणी केलेल्या बाजरी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. बाजरी पिकात पाण्याचा ताण बसत असल्यास ०.५% (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोटॅशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकास पाण्याचा ताण बसणार नाही याची काळजी घ्यावी. ऊस पिकास सकाळी लवकर किंवा सायंकाळी पाणी व्यवस्थापन करावे. सुरू ऊसाची पक्की बांधणी केली नसल्यास ती करन घ्यावी व पक्की बांधणी करतांना १०० किलो नत्र, ५५ किलो स्फुरद व ५५ किलो पालाश प्रति हेक्टरी रासायनिक खतांची मात्रा द्यावी.
हळद	आंतरपीक	हळदीमध्ये आंतरपीके घेताना पहिल्या तीन ते साडेतीन महिन्यापर्यंत काढणी होईल अशा प्रकारची आंतरपीके निवडावीत. यामध्ये पालेभाज्या सारख्या आंतरपिकांचा समावेश असावा.
संत्रा/ मोसंबी	जातींची निवड/ वाढीची	संत्रा नविन बाग लागवडीसाठी नागपूर संत्रा, किन्नो तर मोसंबी नविन बाग लागवडीसाठी न्यूसेलर, सातगुडी व फुले मोसंबी इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. अंबे बहार संत्रा/मोसंबी बागेत कीटकनाशकाची फवारणी पावसाची उघाड बघून करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत मृगबहारासाठी खत मात्रा दिली नसल्यास मोसंबीसाठी ४००:४००:४०० व संत्र्यासाठी ५००:५००:५०० ग्राम प्रति झाड नत्र : स्फुरद : पालाश खत मात्रा द्यावी.
डाळींब	जातींची निवड / फुलोरा, वाढीची	डाळींब नविन बाग लागवडीसाठी भगवा, फुले भगवा सुपर, गणेश, फुले आरक्ता, इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. डाळिंब बागेत मृगबहारासाठी खत मात्रा दिली नसल्यास डाळींबासाठी ३००:२५०:२५० ग्राम प्रति झाड नत्र : स्फुरद : पालाश खत मात्रा द्यावी.
चिकू	जातींची निवड / वाढीची	चिकू नविन बाग लागवडीसाठी कालीपत्ती, क्रिकेट बॉल इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. चिकू बागेत खत मात्रा दिली नसल्यास ५००:५००:५०० ग्राम प्रति झाड नत्र : स्फुरद : पालाश खत मात्रा द्यावी.
भाजीपाला	रोपे तयार करणे / पूर्नलागवड / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास भाजीपाला (वांगी, मिरची, टोमॅटो इत्यादी) पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. भाजीपाल्याचे बी टाकलेल्या गादी वाफ्यावरील तणांचे नियंत्रण करावे आवश्यकतेनूसार झाऱ्याच्या साहाय्याने पाणी द्यावे. गादीवाफ्यावर तयार केलेल्या भाजीपाला पिकांच्या रोपांना ४५ दिवस झाले असल्यास पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून भाजीपाला पिकांची (वांगी, मिरची, टोमॅटो इ.) पूर्नलागवड करावी. पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून बियाद्वारे लागवड केल्या जाणाऱ्या भाज्या उदा. भेंडी, कारले, भोपळा, दोडका ईत्यादी भाजीपाला पिकांची लागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी.
फुलशेती	रोपे तयार करणे / पूर्नलागवड / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास फुल पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. फुलपिकाचे बी टाकलेल्या गादी वाफ्यावरील तणांचे नियंत्रण करावे आवश्यकतेनूसार झाऱ्याच्या साहाय्याने पाणी द्यावे. पाउस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा असल्याची खात्री करून फुल पिकाची पूर्नलागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकाची काढणी करून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्यार फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
तुती रेशीम उद्योग	----	ढगाळ हवामानात संगोपन गृहात तापमान 22 तते 28 अं. सें आणि आर्दता 85% पर्यंत असावी. पाऊसात किंवा पाऊस चालू असताना आर्दता 100% असते. अशा वेळी कीटकांनी पाने खाल्यानंतर अळयावर पांढरा चुना धुरळणी करावी. 100 अंडी पुंजासाठी 12 ते 15 किलो ग्रॅम पांढरा चुना धुरळणी लागतो आणि निर्जंतुक पावडर म्हणून विजेता किंवा अंकुश पावडर या 4. ते 5. किलो ग्रॅम 100 अंडीपुंजासाठी वापर करावा. सतत पाऊस पडत असेल तर पाण्यानी भिजलेली तुती पाने खाद्य म्हणून चालतात पण त्याच्यासोबत माती किंवा धूळ येत कामा नये.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	पावसाळ्याच्या सुरुवातीच्या काळात वातावरणातील आर्दता, तापमानातील बदल, पाणी साचणे, चिखल होणे, माश्या व इतर कीटकाचा प्रादुर्भाव दिसून येतो, या कारणाने पशुधनाचे आरोग्य बिघडते, त्यासाठी खालील उपाययोजना करणे गरजेचे आहे. पशुधनासाठी सुरक्षित व स्वच्छ निवाऱ्याची व्यवस्था करणे, गोठ्याच्या परिसरात पाऊसाचे पाणी साचणार नाही याची काळजी घ्यावी, दर १५ दिवसाने गोठ्याचे पोटॅशियम परमॅंगनेटच्या द्रावणाने निर्जंतुकिकरण करावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

जालना जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – २६/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – २७.०६.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २१ ते २७ जून २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक २८ जून ते ०२ जुलै, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२१/०६	२२/०६	२३/०६	२४/०६	२५/०६	२६/०६	२७/०६	दिनांक	२८/०६	२९/०६	३०/०६	०१/०७	०२/०७
							पाऊस (मिमी)	६	५	४	९	१२
							कमाल तापमान (अं .सें)	३०	३२	३१	३१	३२
							किमान तापमान (अं .सें)	२२	२३	२३	२३	२४
							स. / दु. Fully Cloudy	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	९२	८४	८५	८७	८८
							दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	८७	८३	८४	८५	८२
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१६.८	१८.४	१९	२१.२	२१.३
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम	पश्चिम

हवामान सारांश / चेतावनी :
प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक २७ जून रोजी जालना जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. मराठवाडयात पुढील पाच दिवसात तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. मराठवाडयात पुढील पाच दिवस कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवणार नाही तर पुढील चार ते पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवणार नाही.

सामान्य सल्ला :
विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक २७ जून ते ०३ जुलै, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी,, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरी एवढे व दिनांक ०४ ते १० जुलै २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त,, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.
मराठवाडयात ज्या तालूक्यात पेरणी योग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाला आहे (छ . संभाजीनगर जिल्हा : खुलताबाद, कन्नड, सोयगाव, सिल्लोड व फुलंब्री तालुका; जालना जिल्हा : भोकरधन व जाफ्राबाद तालुका; नांदेड जिल्हा: नांदेड, बिलोली, हदगाव, किनवट, मुदखेड, हिमायतनगर व माहूर तालुका; हिंगोली जिल्ह्यात : हिंगोली,कळमनुरी व वसमत तालुका) या जिल्हयातील तालूक्यात वापसा असतांना पेरणी करण्यास हरकत नाही. इतर तालूक्यायत शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतरच पेरणी करावी.

संदेश : शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये. पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतरच पेरणी करावी, पेरणी करण्यापूर्वी बियाण्यास बिजप्रक्रिया करूनच पेरणी करावी. सर्वसाधारणपणे १५ जूलै पर्यंत सर्व खरीप पिकांची (मूग, उडीद, भुईमूग सोडून) पेरणी करता येते.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	पेरणी/उगवण	पेरणी न केलेल्या भागात पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतर बिजप्रक्रिया करूनच सोयाबीन पिकाची पेरणी करावी. सोयाबीन पिकाची पेरणी १५ जुलैपर्यंत करता येते. सोयाबीन पिकाची पेरणी शक्यतो बी.बी.एफ (रूंद वरंबा सरी) पध्दतीने करावी ज्यामूळे मातीतील ओलावा व जमिनीची सुपिकता टिकून राहण्यास मदत होऊन अधिक उत्पादन मिळते. पेरणी केलेल्या सोयाबीन पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. सोयाबीन पिकात पाण्याचा ताण बसत असल्यास ०.५% (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोटॅशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	पेरणी/उगवण	पेरणी न केलेल्या भागात पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतर बिजप्रक्रिया करूनच खरीप ज्वारी पिकाची पेरणी करावी. खरीप ज्वारी पिकाची पेरणी ०७ जुलैपर्यंत करता येते. पेरणी केलेल्या खरीप ज्वारी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. खरीप ज्वारी पिकात पाण्याचा ताण बसत असल्यास ०.५% (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोटॅशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी.
बाजरी	पेरणी/उगवण	पेरणी न केलेल्या भागात पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतर बिजप्रक्रिया करूनच बाजरी पिकाची पेरणी करावी. बाजरी पिकाची पेरणी ३० जुलैपर्यंत करता येते. पेरणी केलेल्या बाजरी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. बाजरी पिकात पाण्याचा ताण बसत असल्यास ०.५% (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोटॅशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकास पाण्याचा ताण बसणार नाही याची काळजी घ्यावी. ऊस पिकास सकाळी लवकर किंवा सायंकाळी पाणी व्यवस्थापन करावे. सुरू ऊसाची पक्की बांधणी केली नसल्यास ती करुन घ्यावी व पक्की बांधणी करतांना १०० किलो नत्र, ५५ किलो स्फुरद व ५५ किलो पालाश प्रति हेक्टरी रासायनिक खतांची मात्रा द्यावी.
हळद	आंतरपीक	हळदीमध्ये आंतरपीके घेताना पहिल्या तीन ते साडेतीन महिन्यापर्यंत काढणी होईल अशा प्रकारची आंतरपीके निवडावीत. यामध्ये पालेभाज्या सारख्या आंतरपिकांचा समावेश असावा.
संत्रा/ मोसंबी	जातींची निवड/ वाढीची	संत्रा नविन बाग लागवडीसाठी नागपूर संत्रा, किन्नो तर मोसंबी नविन बाग लागवडीसाठी न्यूसेलर, सातगुडी व फुले मोसंबी इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. अंबे बहार संत्रा/मोसंबी बागेत कीटकनाशकाची फवारणी पावसाची उघाड बघून करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत मृगबहारासाठी खत मात्रा दिली नसल्यास मोसंबीसाठी ४००:४००:४०० व संत्र्यासाठी ५००:५००:५०० ग्राम प्रति झाड नत्र : स्फुरद : पालाश खत मात्रा द्यावी.
डाळींब	जातींची निवड / फुलोरा, वाढीची	डाळींब नविन बाग लागवडीसाठी भगवा, फुले भगवा सुपर, गणेश, फुले आरक्ता, इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. डाळिंब बागेत मृगबहारासाठी खत मात्रा दिली नसल्यास डाळींबासाठी ३००:२५०:२५० ग्राम प्रति झाड नत्र : स्फुरद : पालाश खत मात्रा द्यावी.
चिकू	जातींची निवड / वाढीची	चिकू नविन बाग लागवडीसाठी कालीपत्ती, क्रिकेट बॉल इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. चिकू बागेत खत मात्रा दिली नसल्यास ५००:५००:५०० ग्राम प्रति झाड नत्र : स्फुरद : पालाश खत मात्रा द्यावी.
भाजीपाला	रोपे तयार करणे / पूर्नलागवड / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास भाजीपाला (वांगी, मिरची, टोमॅटो इत्यादी) पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. भाजीपाल्याचे बी टाकलेल्या गादी वाफ्यावरील तणांचे नियंत्रण करावे आवश्यकतेनूसार झाऱ्याच्या साहाय्याने पाणी द्यावे. गादीवाफ्यावर तयार केलेल्या भाजीपाला पिकांच्या रोपांना ४५ दिवस झाले असल्यास पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून भाजीपाला पिकांची (वांगी, मिरची, टोमॅटो इ.) पूर्नलागवड करावी. पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून बियाद्वारे लागवड केल्या जाणाऱ्या भाज्या उदा. भेंडी, कारले, भोपळा, दोडका ईत्यादी भाजीपाला पिकांची लागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी.
फुलशेती	रोपे तयार करणे / पूर्नलागवड / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास फुल पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. फुलपिकाचे बी टाकलेल्या गादी वाफ्यावरील तणांचे नियंत्रण करावे आवश्यकतेनूसार झाऱ्याच्या साहाय्याने पाणी द्यावे. पाउस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा असल्याची खात्री करून फुल पिकाची पूर्नलागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकाची काढणी करून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्यार फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
तुती रेशीम उद्योग	----	ढगाळ हवामानात संगोपन गृहात तापमान 22 तते 28 अं. सें आणि आर्दता 85% पर्यंत असावी. पाऊसात किंवा पाऊस चालू असताना आर्दता 100% असते. अशा वेळी कीटकांनी पाने खाल्यानंतर अळयावर पांढरा चुना धुरळणी करावी. 100 अंडी पुंजासाठी 12 ते 15 किलो ग्रॅम पांढरा चुना धुरळणी लागतो आणि निर्जंतुक पावडर म्हणून विजेता किंवा अंकुश पावडर या 4. ते 5. किलो ग्रॅम 100 अंडीपुंजासाठी वापर करावा. सतत पाऊस पडत असेल तर पाण्यानी भिजलेली तुती पाने खाद्य म्हणून चालतात पण त्याच्यासोबत माती किंवा धूळ येत कामा नये.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	पावसाळयाच्या सुरुवातीच्या काळात वातावरणातील आर्दता, तापमानातील बदल, पाणी साचणे, चिखल होणे, माश्या व इतर कीटकाचा प्रादुर्भाव दिसून येतो, या कारणाने पशुधनाचे आरोग्य बिघडते, त्यासाठी खालील उपाययोजना करणे गरजेचे आहे. पशुधनासाठी सुरक्षित व स्वच्छ निवाऱ्याची व्यवस्था करणे, गोठ्याच्या परिसरात पाऊसाचे पाणी साचणार नाही याची काळजी घ्यावी, दर १५ दिवसाने गोठ्याचे पोटॅशियम परमॅंगनेटच्या द्रावणाने निर्जंतुकिकरण करावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

लातूर जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – २६/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – २७.०६.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २१ ते २७ जून २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक २८ जून ते ०२ जुलै, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२१/०६	२२/०६	२३/०६	२४/०६	२५/०६	२६/०६	२७/०६	दिनांक	२८/०६	२९/०६	३०/०६	०१/०७	०२/०७
							पाऊस (मिमी)	५	३	३	४	९
							कमाल तापमान (अं .सें)	३०	३०	३१	३२	३१
							किमान तापमान (अं .सें)	२१	२१	२२	२२	२२
							स./दु. Fully Cloudy	पूर्णतः ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	८४	८१	८२	८३	८४
							दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	८४	७८	७९	८३	८२
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	२१.४	२२.२	२४.४	२३.६	२३.९
							स./दु. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम	पश्चिम

हवामान सारांश / चेतावनी :
प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार मराठवाडयात पुढील पाच दिवसात तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. मराठवाडयात पुढील पाच दिवस कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही तर पुढील चार ते पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :
विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक २७ जून ते ०३ जुलै, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी,, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरी एवढे व दिनांक ०४ ते १० जुलै २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त,, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.
मराठवाडयात ज्या तालूक्यात पेरणी योग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाला आहे (छ . संभाजीनगर जिल्हा : खुलताबाद, कन्नड, सोयगाव, सिल्लोड व फुलंब्री तालुका; जालना जिल्हा : भोकरधन व जाफ्राबाद तालुका; नांदेड जिल्हा: नांदेड, बिलोली, हदगाव, किनवट, मुदखेड, हिमायतनगर व माहूर तालुका; हिंगोली जिल्ह्यात : हिंगोली,कळमनुरी व वसमत तालुका) या जिल्हयातील तालूक्यात वापसा असतांना पेरणी करण्यास हरकत नाही. इतर तालूक्यायत शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतरच पेरणी करावी.

संदेश : शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये. पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतरच पेरणी करावी, पेरणी करण्यापूर्वी बियाण्यास बिजप्रक्रिया करूनच पेरणी करावी. सर्वसाधारणपणे १५ जूलै पर्यंत सर्व खरीप पिकांची (मूग, उडीद, भुईमूग सोडून) पेरणी करता येते.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	पेरणी/उगवण	पेरणी न केलेल्या भागात पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतर बिजप्रक्रिया करूनच सोयाबीन पिकाची पेरणी करावी. सोयाबीन पिकाची पेरणी १५ जुलैपर्यंत करता येते. सोयाबीन पिकाची पेरणी शक्यतो बी.बी.एफ (रूंद वरंबा सरी) पध्दतीने करावी ज्यामूळे मातीतील ओलावा व जमिनीची सुपिकता टिकून राहण्यास मदत होऊन अधिक उत्पादन मिळते. पेरणी केलेल्या सोयाबीन पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. सोयाबीन पिकात पाण्याचा ताण बसत असल्यास ०.५% (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोटॅशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	पेरणी/उगवण	पेरणी न केलेल्या भागात पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतर बिजप्रक्रिया करूनच खरीप ज्वारी पिकाची पेरणी करावी . खरीप ज्वारी पिकाची पेरणी ०७ जुलैपर्यंत करता येते. पेरणी केलेल्या खरीप ज्वारी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. खरीप ज्वारी पिकात पाण्याचा ताण बसत असल्यास ०.५% (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोटॅशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी.
बाजरी	पेरणी/उगवण	पेरणी न केलेल्या भागात पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतर बिजप्रक्रिया करूनच बाजरी पिकाची पेरणी करावी . बाजरी पिकाची पेरणी ३० जुलैपर्यंत करता येते. पेरणी केलेल्या बाजरी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. बाजरी पिकात पाण्याचा ताण बसत असल्यास ०.५% (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोटॅशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकास पाण्याचा ताण बसणार नाही याची काळजी घ्यावी. ऊस पिकास सकाळी लवकर किंवा सायंकाळी पाणी व्यवस्थापन करावे. सुरू ऊसाची पक्की बांधणी केली नसल्यास ती करन घ्यावी व पक्की बांधणी करतांना १०० किलो नत्र, ५५ किलो स्फुरद व ५५ किलो पालाश प्रति हेक्टरी रासायनिक खतांची मात्रा द्यावी.
हळद	आंतरपीक	हळदीमध्ये आंतरपीके घेताना पहिल्या तीन ते साडेतीन महिन्यापर्यंत काढणी होईल अशा प्रकारची आंतरपीके निवडावीत. यामध्ये पालेभाज्या सारख्या आंतरपिकांचा समावेश असावा.
संत्रा/ मोसंबी	जातींची निवड/ वाढीची	संत्रा नविन बाग लागवडीसाठी नागपूर संत्रा, किन्नो तर मोसंबी नविन बाग लागवडीसाठी न्यूसेलर, सातगुडी व फुले मोसंबी इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. अंबे बहार संत्रा/मोसंबी बागेत कीटकनाशकाची फवारणी पावसाची उघाड बघून करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत मृगबहारासाठी खत मात्रा दिली नसल्यास मोसंबीसाठी ४००:४००:४०० व संत्र्यासाठी ५००:५००:५०० ग्राम प्रति झाड नत्र : स्फुरद : पालाश खत मात्रा द्यावी.
डाळींब	जातींची निवड / फुलोरा, वाढीची	डाळींब नविन बाग लागवडीसाठी भगवा, फुले भगवा सुपर, गणेश, फुले आरक्ता, इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. डाळिंब बागेत मृगबहारासाठी खत मात्रा दिली नसल्यास डाळींबासाठी ३००:२५०:२५० ग्राम प्रति झाड नत्र : स्फुरद : पालाश खत मात्रा द्यावी.
चिकू	जातींची निवड / वाढीची	चिकू नविन बाग लागवडीसाठी कालीपत्ती, क्रिकेट बॉल इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. चिकू बागेत खत मात्रा दिली नसल्यास ५००:५००:५०० ग्राम प्रति झाड नत्र : स्फुरद : पालाश खत मात्रा द्यावी.
भाजीपाला	रोपे तयार करणे / पूर्नलागवड / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास भाजीपाला (वांगी, मिरची, टोमॅटो इत्यादी) पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. भाजीपाल्याचे बी टाकलेल्या गादी वाफ्यावरील तणांचे नियंत्रण करावे आवश्यकतेनूसार झाऱ्याच्या साहाय्याने पाणी द्यावे. गादीवाफ्यावर तयार केलेल्या भाजीपाला पिकांच्या रोपांना ४५ दिवस झाले असल्यास पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून भाजीपाला पिकांची (वांगी, मिरची, टोमॅटो इ.) पूर्नलागवड करावी. पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून बियाद्वारे लागवड केल्या जाणाऱ्या भाज्या उदा. भेंडी, कारले, भोपळा, दोडका ईत्यादी भाजीपाला पिकांची लागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी.
फुलशेती	रोपे तयार करणे / पूर्नलागवड / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास फुल पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. फुलपिकाचे बी टाकलेल्या गादी वाफ्यावरील तणांचे नियंत्रण करावे आवश्यकतेनूसार झाऱ्याच्या साहाय्याने पाणी द्यावे. पाउस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा असल्याची खात्री करून फुल पिकाची पूर्नलागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकाची काढणी करून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
तुती रेशीम उद्योग	----	ढगाळ हवामानात संगोपन गृहात तापमान 22 तते 28 अं. सें आणि आर्दता 85% पर्यंत असावी. पाऊसात किंवा पाऊस चालू असताना आर्दता 100% असते. अशा वेळी कीटकांनी पाने खाल्यानंतर अळयावर पांढरा चुना धुरळणी करावी. 100 अंडी पुंजासाठी 12 ते 15 किलो ग्रॅम पांढरा चुना धुरळणी लागतो आणि निर्जतुक पावडर म्हणून विजेता किंवा अंकुश पावडर या 4. ते 5. किलो ग्रॅम 100 अंडीपुंजासाठी वापर करावा. सतत पाऊस पडत असेल तर पाण्यानी भिजलेली तुती पाने खाद्य म्हणून चालतात पण त्याच्यासोबत माती किंवा धूळ येत कामा नये.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	पावसाळ्याच्या सुरुवातीच्या काळात वातावरणातील आर्दता, तापमानातील बदल, पाणी साचणे, चिखल होणे, माश्या व इतर कीटकाचा प्रादुर्भाव दिसून येतो, या कारणाने पशुधनाचे आरोग्य बिघडते, त्यासाठी खालील उपाययोजना करणे गरजेचे आहे. पशुधनासाठी सुरक्षित व स्वच्छ निवाऱ्याची व्यवस्था करणे, गोठ्याच्या परिसरात पाऊसाचे पाणी साचणार नाही याची काळजी घ्यावी, दर १५ दिवसाने गोठ्याचे पोटॅशियम परमॅंगनेटच्या द्रावणाने निर्जंतुकिकरण करावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा

अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२

ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

नांदेड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – २६/२०२५ - २०२६ शुक्रवार, दिनांक – २७.०६.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २१ ते २७ जून २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक २८ जून ते ०२ जुलै, २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
२१/०६	२२/०६	२३/०६	२४/०६	२५/०६	२६/०६	२७/०६	दिनांक	२८/०६	२९/०६	३०/०६	०१/०७	०२/०७
							पाऊस (मिमी)	५	४	३	२	९
							कमाल तापमान (अं .सें)	३१	३२	३१	३०	३०
							किमान तापमान (अं .सें)	२२	२२	२३	२४	२४
							स. / दु. Fully Cloudy	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	९२	८६	९२	९१	९५
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	७८	७२	७३	७६	७४
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१५.९	१८.१	२०.७	२१.६	२१.६
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक ०१ जुलै रोजी नांदेड जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३ ० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. मराठवाडयात पुढील पाच दिवसात तूरळक ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. मराठवाडयात पुढील पाच दिवस कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही तर पुढील चार ते पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक २७ जून ते ०३ जुलै, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी,, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरी एवढे व दिनांक ०४ ते १० जुलै २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा जास्त,, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

मराठवाडयात ज्या तालूक्यात पेरणी योग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाला आहे (छ . संभाजीनगर जिल्हा : खुलताबाद, कन्नड, सोयगाव, सिल्लोड व फुलंब्री तालुका; जालना जिल्हा : भोकरधन व जाफ्राबाद तालुका; नांदेड जिल्हा: नांदेड, बिलोली, हदगाव, किनवट, मुदखेड, हिमायतनगर व माहूर तालुका; हिंगोली जिल्ह्यात : हिंगोली,कळमनुरी व वसमत तालुका) या जिल्हयातील तालूक्यात वापसा असतांना पेरणी करण्यास हरकत नाही. इतर तालूक्यायत शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतरच पेरणी करावी.

संदेश : शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये. पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतरच पेरणी करावी, पेरणी करण्यापूर्वी बियाण्यास बिजप्रक्रिया करूनच पेरणी करावी. सर्वसाधारणपणे १५ जूलै पर्यंत सर्व खरीप पिकांची (मूग, उडीद, भुईमूग सोडून) पेरणी करता येते.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
सोयाबीन	पेरणी/उगवण	पेरणी न केलेल्या भागात पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतर बिजप्रक्रिया करूनच सोयाबीन पिकाची पेरणी करावी. सोयाबीन पिकाची पेरणी १५ जुलैपर्यंत करता येते. सोयाबीन पिकाची पेरणी शक्यतो बी.बी.एफ (रूंद वरंबा सरी) पध्दतीने करावी ज्यामूळे मातीतील ओलावा व जमिनीची सुपिकता टिकून राहण्यास मदत होऊन अधिक उत्पादन मिळते. पेरणी केलेल्या सोयाबीन पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. सोयाबीन पिकात पाण्याचा ताण बसत असल्यास ०.५% (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोटॅशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी.
खरीप ज्वारी	पेरणी/उगवण	पेरणी न केलेल्या भागात पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतर बिजप्रक्रिया करूनच खरीप ज्वारी पिकाची पेरणी करावी . खरीप ज्वारी पिकाची पेरणी ०७ जुलैपर्यंत करता येते. पेरणी केलेल्या खरीप ज्वारी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. खरीप ज्वारी पिकात पाण्याचा ताण बसत असल्यास ०.५% (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोटॅशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी.
बाजरी	पेरणी/उगवण	पेरणी न केलेल्या भागात पेरणीयोग्य पाऊस (७५-१०० मिमी) झाल्यानंतर बिजप्रक्रिया करूनच बाजरी पिकाची पेरणी करावी . बाजरी पिकाची पेरणी ३० जुलैपर्यंत करता येते. पेरणी केलेल्या बाजरी पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. बाजरी पिकात पाण्याचा ताण बसत असल्यास ०.५% (५० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोटॅशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी.
ऊस	वाढीची	ऊस पिकास पाण्याचा ताण बसणार नाही याची काळजी घ्यावी. ऊस पिकास सकाळी लवकर किंवा सायंकाळी पाणी व्यवस्थापन करावे. सुरू ऊसाची पक्की बांधणी केली नसल्यास ती करन घ्यावी व पक्की बांधणी करतांना १०० किलो नत्र, ५५ किलो स्फुरद व ५५ किलो पालाश प्रति हेक्टरी रासायनिक खतांची मात्रा द्यावी.
हळद	आंतरपीक	हळदीमध्ये आंतरपीके घेताना पहिल्या तीन ते साडेतीन महिन्यापर्यंत काढणी होईल अशा प्रकारची आंतरपीके निवडावीत. यामध्ये पालेभाज्या सारख्या आंतरपिकांचा समावेश असावा.
संत्रा/ मोसंबी	जातींची निवड/ वाढीची	संत्रा नविन बाग लागवडीसाठी नागपूर संत्रा, किन्नो तर मोसंबी नविन बाग लागवडीसाठी न्यूसेलर, सातगुडी व फुले मोसंबी इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. अंबे बहार संत्रा/मोसंबी बागेत कीटकनाशकाची फवारणी पावसाची उघाड बघून करावी. संत्रा/मोसंबी बागेत मृगबहारासाठी खत मात्रा दिली नसल्यास मोसंबीसाठी ४००:४००:४०० व संत्र्यासाठी ५००:५००:५०० ग्राम प्रति झाड नत्र : स्फुरद : पालाश खत मात्रा द्यावी.
डाळींब	जातींची निवड / फुलोरा, वाढीची	डाळींब नविन बाग लागवडीसाठी भगवा, फुले भगवा सुपर, गणेश, फुले आरक्ता, इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. डाळिंब बागेत मृगबहारासाठी खत मात्रा दिली नसल्यास डाळींबासाठी ३००:२५०:२५० ग्राम प्रति झाड नत्र : स्फुरद : पालाश खत मात्रा द्यावी.
चिकू	जातींची निवड / वाढीची	चिकू नविन बाग लागवडीसाठी कालीपत्ती, क्रिकेट बॉल इत्यादी जातींची निवड करावी. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. चिकू बागेत खत मात्रा दिली नसल्यास ५००:५००:५०० ग्राम प्रति झाड नत्र : स्फुरद : पालाश खत मात्रा द्यावी.
भाजीपाला	रोपे तयार करणे / पूर्नलागवड / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास भाजीपाला (वांगी, मिरची, टोमॅटो इत्यादी) पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. भाजीपाल्याचे बी टाकलेल्या गादी वाफ्यावरील तणांचे नियंत्रण करावे आवश्यकतेनूसार झाऱ्याच्या साहाय्याने पाणी द्यावे. गादीवाफ्यावर तयार केलेल्या भाजीपाला पिकांच्या रोपांना ४५ दिवस झाले असल्यास पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून भाजीपाला पिकांची (वांगी, मिरची, टोमॅटो इ.) पूर्नलागवड करावी. पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून बियाद्वारे लागवड केल्या जाणाऱ्या भाज्या उदा. भेंडी, कारले, भोपळा, दोडका ईत्यादी भाजीपाला पिकांची लागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी.
फुलशेती	रोपे तयार करणे / पूर्नलागवड / काढणी	पाण्याची उपलब्धता असल्यास फुल पिकाची रोपे तयार करण्यासाठी गादी वाफ्यावर बी टाकावे. फुलपिकाचे बी टाकलेल्या गादी वाफ्यावरील तणांचे नियंत्रण करावे आवश्यकतेनूसार झाऱ्याच्या साहाय्याने पाणी द्यावे. पाउस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा असल्याची खात्री करून फुल पिकाची पूर्नलागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकाची काढणी करून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
तुती रेशीम उद्योग	----	ढगाळ हवामानात संगोपन गृहात तापमान 22 तते 28 अं. सें आणि आर्दता 85% पर्यंत असावी. पाऊसात किंवा पाऊस चालू असताना आर्दता 100% असते. अशा वेळी कीटकांनी पाने खाल्यानंतर अळयावर पांढरा चुना धुरळणी करावी. 100 अंडी पुंजासाठी 12 ते 15 किलो ग्रॅम पांढरा चुना धुरळणी लागतो आणि निर्जंतुक पावडर म्हणून विजेता किंवा अंकुश पावडर या 4. ते 5. किलो ग्रॅम 100 अंडीपुंजासाठी वापर करावा. सतत पाऊस पडत असेल तर पाण्यानी भिजलेली तुती पाने खाद्य म्हणून चालतात पण त्याच्यासोबत माती किंवा धूळ येत कामा नये.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	पावसाळ्याच्या सुरुवातीच्या काळात वातावरणातील आर्दता, तापमानातील बदल, पाणी साचणे, चिखल होणे, माश्या व इतर कीटकाचा प्रादुर्भाव दिसून येतो, या कारणाने पशुधनाचे आरोग्य बिघडते, त्यासाठी खालील उपाययोजना करणे गरजेचे आहे. पशुधनासाठी सुरक्षित व स्वच्छ निवाऱ्याची व्यवस्था करणे, गोठ्याच्या परिसरात पाऊसाचे पाणी साचणार नाही याची काळजी घ्यावी, दर १५ दिवसाने गोठ्याचे पोटॅशियम परमँगनेटच्या द्रावणाने निर्जंतुकिकरण करावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी